

unge nu til Dags har Lejlighed til at tjene saa god Løn, at de godt selv kan betale mere for Højskoleopholdet, men paa den anden Side gælder det om, at saa mange som muligt kan faa Lod og Del i Højskolernes Goder. Særlig gælder det for Højskolerne om at faa Tag i de unge i de store Byer, hvilket desværre ikke er lykkedes endnu, uagtet der er gjort alvorlige Forsøg derpaa, i sin Tid endog ved Oprettelse af en Højskole i selve Hovedstaden. Men forhåbentlig kommer den Tid nok, da de unge her fra søger Højskolerne, naar blot den rette Mand kommer til at tage Opgaven op.

Det forøgede Bidrag til Højskole- og Landbrugsskolernes Understøttelseskasse har sin Berettigelse som Følge af, at Lærernes Tal er vokset saa stærkt. — Med Hensyn til Bidraget til de enkelte Højskoler har der ofte været udtalt berettiget Misnøje med, at Højskoler næsten uden Elever og uden regelmæssig Virksomhed faar endog meget betydelige Tilskud. Jeg tror, at det Forhold bør tages under muligt nøje Overvejelse i hvert enkelt Tilfælde, men samtidig maa man dog huske paa, at de smaa Højskoler ofte er opførte med Ofre fra Beboernes Side og mangan Gang har større Betydning som smaa Kulturcentre, end det kan ses paa Afstand. — At en Højskoles Statsanerkendelse fremtidig knyttes til Lederen og ikke til Bygningen, er nok en ny Bestemmelse i Formen, men, som det blev omtalt før, en gammel Praxis, idet man plejede at søge Statsanerkendelse for den og den Skole med en bestemt Mand som Forstander.

Naar der nu taltes om det store Tilskud til Askov Højskole, maa jeg gøre opmærksom paa, at Askov Højskole er det Sted, hvor alle Danske samles, og hvor der øves saa stor aandelig Indflydelse paa Danske hjemme og ude, selv hinsides det store Hav, som fra ikke noget andet Sted. Man maa huske paa, at det Materiale af unge, som Askov nu arbejder med, er langt mere udviklet og bedre undervist i Skolerne og andre Folkehøjskoler, saa der kræves de bedste og dygtigste Lærerkrafter. Vinter efter Vinter samles flere og flere unge studerende om Lærerstolen paa Askov. De ser deres Fordel ved at afbryde deres Studeringer herinde for at faa Lod og Del i Højskolens Vejledning og Undervisning, idet Askov Højskole er ved at virkeliggøre Tanken om Højskolen i Soer.

Alt i alt; Statens Tilskud til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler medfører store Udgifter, som ikke uden Grund kan gøre forsigtige Folk betænkelige, men den aandelige Oplysning og Vækkelse, som Folkehøj-

skolerne bringer, og den faglige Vejledning og Dygtiggørelse, Landbrugsskolerne giver, er af saa stor Værdi og Betydning for Livet og i Kampen for Tilværelsen, at min Gruppe anbefaler at støtte Lovforslaget.

Sonne: Det er jo ikke almindeligt, at Lovgivningsmagten uden Afkortning imødekommer de Ønsker, som i Sager af videre-rækkende samfundsmæssig Betydning er forebragte den af den i Sagen direkte økonomisk interesserede Part, og end mindre er det almindeligt, at Lovgivningsmagten ikke alene fuldt imødekommer de saaledes fremsatte Ønsker, men endogsaa med rundhaandet Gavmildhed tilmaaler de attraaede Goder i væsentligt rigere Maal end begæret. Et saadant Undtagelsestilfælde foreligger imidlertid her, thi Lovforslaget, saaledes, som det er os oversendt fra det andet høje Ting, tildeler de i Lovforslaget omhandlede Skoler væsentlig mere, end disse gennem deres Foreningsbestyrelse har bedt om. Maa jeg med Hensyn til min Stilling til denne særlige Velvillie, der er vist disse Skoler ved Lovforslaget, saaledes som det nu foreligger affattet, udtale, at jeg i det store og hele mener, at denne Velvillie fuldt er fortjent ved det af disse Skoler udførte Arbejde og den Betydning, de derigennem har vundet for vort Samfund. Det er jo stærkt stigende Beløb, der i Tidens Løb er blevet tildelt disse Skoler. I 1892 var Statstilskuddet til statsunderstøttede Elever og direkte til Skolerne ialt 300,000 Kr. Ved Loven af 1902 øgedes dette Beløb med 100,000 Kr. til 400,000 Kr., og ved det foreliggende Lovforslag agtes dette Beløb igen forøget med 100,000 Kr. plus den Merudgift af 18,500 Kr., som, saa vidt jeg skønner, vil blive paaført Staten ved Bevillingen til den foreslaaede udvidede Folkehøjskole paa Askov. Denne Stigning af Beløbet mener imidlertid jeg er vel motiveret, dels naar man henser til Stigningen af Elevantallet, og dels naar man sammenholder denne Stigning af Elevantallet med Pengenes reducerede Værdi, navnlig i de sidste 10 Aar. Thi selv hvis jeg tager de Beløb, der nu er tiltænkt disse Skoler ifølge det foreliggende Lovforslag, maa det erkendes, at de her omhandlede Skoler er i fremtrædende Grad billige Skoler. Saa vidt jeg kan se, vil det her omhandlede Beløb andrage ca. 550,000 Kr. Disse Skoler er imidlertid i Finansaaret 1911—12 blevet besøgt af 8,035 Elever. Reparteres dette Beløb paa dette Antal Elever, bliver det mellem 68 og 69 Kr. for hver Elev. Omskriver vi det til Aarselever og regner med